

An examination of the problems faced by the physical education teachers in the profession according to the some variables

Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre incelenmesi

Zekeriya Gökteş¹
Murat Özmaden²

Abstract

The purpose of this study is to determine the problems faced by the physical education teachers according to certain variables, such as problems with school administration, problems with school and physical conditions, problems encountered in terms of their education and problems with students and parents and to identify the issues that cause stress. The study group is consisted of 178 physical education teachers in the province of Balıkesir. The study data were obtained through a questionnaire. A reliability coefficient of the questionnaire was found to be .87. The analysis included descriptive statistics, independent sample t-test and One Way Analysis of Variance.

As a result, a significant relationship was found between marital status and the problems encountered with the education they receive ($t=2.25, P=0.03<0.05$). Looking at the means, the married physical education teachers experience more problems in the work than unmarried physical education teachers do ($X_E=4.48>X_B=4.22$). A significant association

Özet

Bu araştırmanın amacı; beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre, okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, okul ve fiziki şartlarla karşılaşılan sorunlar, aldıkları eğitim yönünden karşılaşılan sorunlar, öğrenci ve ailesi ile karşılaşılan sorunlar ve strese neden olan sorunları tespit etmektir. Çalışma grubunu; Balıkesir ilinde 178 beden Eğitimi Öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Çalışmada anketin güvenilirlik katsayısı $\alpha : .87$ olarak bulunmuştur.

Sonuç olarak, aldıkları eğitim yönünden karşılaştıkları sorunlar ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($t=2.25; P=0,03<0,05$). Ortalamalara bakıldığında da, evli beden eğitimi öğretmenlerinin çalışmalarında kendilerini yeterli bulmamakta ve aldıkları eğitim yönünden karşılaştıkları sorunlar ile daha fazla karşılaşmakta olduklarını belirtmişlerdir ($X_E=4.48>X_B=4.22$). Strese neden olan sorunlar ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($t=2.00; P=0,05=0,05$). Öğretmenlerin çalışma

¹ Dr., Balıkesir Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, zgoktas@balikesir.edu.tr

² Dr., Balıkesir Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, muratozmaden@yahoo.com

was found between the problems that cause stress and marital status ($t = 2.00, P = 0.05 = 0.05$). Significant relationships were found between teachers tenure and 1) problems faced with school management, 2) school related problems and physical conditions, 3) school management, 4) physical conditions, 5) student, student families and problems that cause stress. "21 and more years " worked physical education teachers face more problems.

yılları ile okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, okul ve fiziki şartlarla ilgili problemler, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin çalışma yıllarına göre, Okul yönetimi, Fiziki şartlar, Öğrenci, Öğrenci aileleri ve Strese neden olan sorunları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. "21 yıl ve üzeri" çalışmış olan beden eğitimi öğretmenleri daha fazla sorunlarla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: physical education teachers; profession; problems; marital status

Anahtar kelimeler: beden eğitimi öğretmeni; meslek; sorunlar; medeni durum

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Giriş

Toplumların geleceklere için yapılan en kapsamlı ve önemli yatırım, insana yapılan yatırımdır. Bir toplumun her açıdan sağlıklı ve istendik bir biçimde gelişiminin sağlanması, insan gücünün geliştirilmesi, toplumunun genel görgü ve ahlaki kurallarını benimsemiş nitelikli insanlara ve bu insanların yetiştirilmesinde görev alacak nitelikli öğretmenlere bağlıdır (Yıldırım, Kırimoğlu ve Temiz, 2010).

Eğitimin temel noktası insandır. Bu noktanın etrafında ise bireyin toplum ihtiyaçlarına uygun olarak yönlendirilmesi, topluma uygun olarak yetiştirilmesi, kişilik gelişiminin sağlanması, örf ve adetlerin kazandırılması, bireyin yeteneklerinin geliştirilmesi ve yaşamını devam ettirebilmesi için gerekli olan bilgi ve becerilerin kazandırılması gibi birçok konu bulunmaktadır (Balyan, 2003). Aslında eğitim, yeni kuşaklara toplumdaki mevcut değerlerin, bilgilerin, düşüncelerin ve hünelerinin aktarılması veya öğretilmesini sağlayan bir süreçtir. Böylece eğitim içinde bulunan toplumun tarihi birikimini ve kültürel mirasını üyelerine aktarmayı kapsar. Gençlere ve çocuklara hayatlarını sürdürebilecekleri topluma daha iyi uyum sağlayabilmeleri için fikirler ve gelenekler vermeyi içerir (Yetim, 2005). Öğretmen, toplumun ve eğitim kurumlarının hızla değişen ihtiyaçlarına cevap verebilmek için şartları en iyi şekilde değerlendirebilen, mükemmelle ulaşma konusunda sürekli çalışan, bu yolda yaratıcılığını kullanarak esneklik gösterebilen, toplumunun temel ilkelerine zarar verebilecek ideolojik saplantıları olmayan bir kişi olmalıdır. İş birliğine açık olma, paylaşma, çağdaş bir öğretmenin nitelikleri olarak kabul edilebilir. Yaratıcılık, çağdaş bir öğretmenin belki de en önemli özelliklerinden biridir. Zira zeka ve kişilik özellikleri farklı, değişik sosyo-kültürel ortamlarda yetişmiş öğrencileri eğitmek, onları öğrenme

için cesaretlendirmek ve desteklemek öğretmenin büyük ölçüde yaratıcılığını kullanmasına bağlıdır. Öğretmenin samimî, canlı, neşeli ve öğrencilerinin sorunlarına duyarlı olması da çok önemlidir. Bunun için de işini sevmesi, günlük sorunlarını okulun dışında bırakabilmesi gerekir (Yetim ve Göktaş, 2004).

Bununla birlikte Öğretmenler mesleki hayatlarına devam ederken, karşılarına birçok stres ve problem yaratan durum çıkmaktadır.

Stres, öğretim dahil pek çok alanda çalışan araştırmacılarla uygulayıcıların ilgi duyduğu bir alandır. Zaman içerisinde yapılan pek çok çalışmada öğretmenliğin stresli bir alan olduğu ortaya çıkmıştır (Kyriacou ve Sutcliffe, 1987a,b).

Selye (1946) stresi “stressors” olarak “uyarıcı yaratan” olarak tanımlamıştır. Diğerleri buna basitçe “stres nedeni” demektedir. Zaman içerisinde öğretmenlerin strese girmesine neden olan pek çok faktör bulmuştur (Abel ve Sewell, 1999; Adams, 2001; Blix ve ark., 1994; Borg ve ark.,1991; Brown ve Ralph, 2002; Cooper, 1996; Cooper ve Kelly, 1993; Dick ve Wagner, 2001; Hart ve ark., 1995; Jones ve Fletcher 1999; Kyriacou, 1989; Kyriacou ve Sutcliffe, 1987a,b; Pithers ve Soden, 1998; Proctor, 1994; Punch ve Tuetemann, 1991; Tuetemann ve Punch, 1990).

Kyriacou (1987), stresi “Öğretmenin strese girmesine neden olan deneyim, gerginlik, tükenmişlik, endişe, kızgınlık ve depresyon gibi işinden kaynaklanan hoş olmayan bir duygu” olarak tanımlamıştır.

Eğitim literatürün de öğretmen stresi ile ilgili kavramların, 40 yıldır yer almasına karşın, 1933’ den buyana konunun “Öğretmen anksiyetesi”, “Öğretmen morali”, “Öğretmen problemleri” ve son zamanlarda daha çok kullanılan “Öğretmen tükenmişliği” olarak sınıflandırıldığı görülmektedir. Mesleklerinin hangi yönlerinin strese neden olduğunu öğrenmek için öğretmenler üzerinde bazı araştırmalar yapılmıştır. Öğretmenlerin meslektaşları ve öğrencileri ile olan ilişkilerinin de stres yaratan faktörler arasında olduğu bulunmuştur. Mesleklerinde başarılı öğretmenlerin daha yüksek düzeyde strese maruz kaldıkları bulunmuştur (Yaşar, 2008).

1980’li yıllardan itibaren öğretmenlik mesleği dünyanın en stresli üç mesleğinden birisi olarak görülmeye başlanılmış olmasına rağmen ülkemizdeki öğretmenlerdeki stres faktörleriyle ilgili araştırmalar daha çok 1990’lı yıllardan sonra yapılmaya başlanmıştır (Gümüşeli, 1996).

Yapılan çalışmalarda stresin kaynağı olarak pek çok sebep tespit edilmiştir. İnsanla ilgili olanlar, öğretmenlik mesleği ile ilgili olanlar ve öğretmenlerin çalıştığı çevreyle ilgili olanlar.

Örneğin: Kişi ile ilgili olarak meslekten haz almama, mesleki problemler, değişim, kendine güven ve öğretmenliğin duygusal talepleriyle başa çıkma, başkaları tarafından değerlendirilme, kişisel algılar ve duygular, mesleki tanınma ihtiyacı, kontrol mevkii ve meslektaşlara uğraşma, Öğretmenlik mesleğiyle ilgili olarak, role hazırlıklılık, sınıf büyüklüğü (genellikle büyük sınıflar), öğretmen rolünün baskısı, disiplini sürdürme, öğrenci tutumları ve davranışları, motivasyonu bozuk öğrencilere öğretmenlik, öğrencilerin gelişim problemleri, öğrenci değerlendirme, öğrencilerin derse katılım konusunda isteksizliği, yüksek öğretmen/öğrenci oranı, müfredatla ilgili sorunlar, hizmet içi eğitim eksikliği, İşyeri ile ilgili olarak: öğretmenlik mesleğinin düşük statüsü, mesleki saygınlığın azalması, rol çatışması ve belirsizliği, zaman baskısı, aşırı iş yükü/ maaşa oranla aşırı iş yükü, yönetim tarzları, meslektaşlarla ilişkiler, idare ve yönetim, yöneticilerden teşvik yoksunluğu, danışman ve arkadaş desteği, etkili iletişim eksikliği, düşük iş çevresi, ek etkinlik alanı bulunmaması, kaynak bulma zorluğu, velilerle ve toplumla ilişkiler, rutin işler, beden eğitimine toplumsal tutum, düşük/ yetersiz ücret (maaş, ek ücret ve ödenekler gibi), karar verme sürecine katılamama, devlet yardımına ulaşamama, sürekli değişiklikler, değişikliklerden haberdar olmama, genel müfredat programı, öğretmenlik ve mali teşvik arasındaki ilişkide bozukluk, sosyal beklentiler (Al- Mohannadi ve Capel, 2007). Mohammed (2000) ve Murad (1997) beden eğitimi öğretmenleri ile ilgili aşağıdaki stres nedenlerini tespit etmişlerdir: öğrenci davranışları, müfredatla ilgili sorunlar, okul faaliyet tesisleri, iş yükü, zaman baskısı, rol çatışması, rutin işler, düşük danışmanlık hizmeti, beden eğitimi öğretmenleri ile okul yönetimi arasındaki ilişkiler, okul yönetiminin destek vermemesi, okul yönetimi ve velilerin yapılanları takdir etmemesi, meslektaşlarla ilişkiler, mesleğin kendi stres kaynakları, meslekten haz alamama, beden eğitimi öğretmenliği mesleğinin düşük statüsü, toplumun beden eğitimine bakışı, düşük maaş/yetersiz öğretmenlik geliri sorun olarak gösterilmiştir.

Bu araştırmanın amacı; beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunlar, okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, okul ve fiziki şartlarla karşılaşılan sorunlar, aldıkları eğitim yönünden karşılaşılan sorunlar, öğrenci ve ailesi ile karşılaşılan sorunlar ve strese neden olan sorunlar çeşitli değişkenler açısından tespit etmektir.

Yöntem

Araştırmanın grubunun evrenini, Balıkesir ilinde görev yapan 351 Beden Eğitimi Öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem ise 178 Beden Eğitimi Öğretmenidir.

Araştırmada öncelikle alan ile ilgili Literatür taraması yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Aydoğan (2006) tarafından geliştirilen “Problem Tarama” anketi kullanılmıştır.

Araştırma örneklemini içinde yer alan katılımcıların beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunları belirlemek için hazırlanan anket 50 sorudan oluşmuştur.

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı toplam 6 bölümden oluşmaktadır. Veri toplama aracının ilk bölümünde, 9 demografik sorudan oluşmaktadır. 2. Bölüm; Okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, 3. Bölüm; Okul ve fiziki şartlarla karşılaşılan sorunlar, 4. Bölüm; Aldıkları eğitim yönünden karşılaştıkları sorunlar, 5. Bölüm; Öğrenci ve ailesi ile karşılaşılan sorunlar, 6. Bölüm; Strese neden olan sorunlar şeklinde adlandırılmıştır. Likert tipi beşli dereceleme ölçeği oluşturulmuştur. Her bir davranış için, 1: Hiçbir zaman 2: Nadiren, 3: Bazen. 4: Genellikle, 5: Her zaman; seçenekleri sunulmuş ve araştırma grubundan görüşlerine en uygun seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Verilerin sağlıklı yorumlanabilmesi için, beşli ölçek dereceleri, 0.80 (5-1=4; 4/5=0.80) oranında eşit aralıklara bölünmüştür. Böylece davranışlara ilişkin etki düzeyi aralıkları; Her zaman (4.20-5.00), Genellikle (3.40-4.19), Bazen (2.60-3.39), Nadiren (1.80-2.59), Hiçbir zaman (1.00-1.79) olarak belirlenmiştir. Bilgilerin analizinde SPSS 16.00 programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistik (Frekans, Yüzdeler, Ortalama ve Standart Sapma), İki bağımsız ortam arasındaki farkın anlamlılığı testi (t testi) ve tek yönlü Varyans Analizi F testi (ANOVA) uygulanmıştır. Çalışmada anketin güvenilirlik katsayısı α : .87 olarak bulunmuştur.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında, tablolar halinde sunduğumuz istatistiksel sonuçlar, her tablodan sonra yorumlanmış ve en sonunda da genel bir yorum yapılmıştır.

Tablo 2'ye bakıldığında, beden eğitimi öğretmenlerinin %64'ün "bay", %36'sının bayan, %34,8'nin "31-35 yaş" gurubunda, %42.7 Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünden mezun olduğu, %34.8'sinin "11-15 yıl" mesleki kıdemlerinin olduğu, %69.1'nin "evli",olduğu, %80.9 ise spor branşının "takım sporları" olduğu ve %60.1'nin "il" de görev yaptığı görülmektedir.

Tablo 1: Beden eğitimi haftalık ders saati

Geçerli	FREKANS (F)	YÜZDE (%)
1	---	0
2	37	20.8
3	67	37.6
4	68	38.2
5	6	3.4
Toplam	178	100

Göktaş, Z. & Özmaden, M. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Human Sciences* [Online]. (9)2, 1321-1336.

Tablo 2. Beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel özellikleri

Değişkenler	Alt Kategoriler	FREKANS (F)	YÜZDE (%)
Cinsiyet	Bayan	64	36
	Bay	114	64
	Toplam	178	100
Yaş	25-30	32	18,1
	31-35	62	34,8
	36-40	44	24,7
	41-45	17	9,6
	46-50	15	8,4
	51ve Üzeri	10	4,5
	Toplam	178	100
Mezun Olduğunuz Okul	Eğitim Enstitüsü	13	7.3
	Spor Akademisi	14	7.9
	Eğit.Fak. Beden Eğitimi ve Spor Böl.	76	42.7
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	66	37.1
	Lisans Üstü	9	5.1
Toplam	178	100	
Meslekteki Kıdem	1 İle 5 Yıl	22	12.4
	6 İle 10 Yıl	56	31.5
	11 İle 15 Yıl	62	34.8
	16 İle 20 Yıl	20	11.2
	21 Ve Üstü	18	10.1
	Toplam	178	100
Medeni Durum	Evli	123	69.1
	Bekar	55	30.9
	Toplam	178	100
Uzman Olduğunuz Spor Branşı	Bireysel Sporlar	34	19.1
	Takım Sporları	144	80.9
	Toplam	178	100
Görev Yapılan Yer	İl	107	60.1
	İlçe	63	35.4
	Köy	5	2.8
	Belde	3	1.7
	Toplam	178	100

Anket çalışmasına katılan beden eğitimi öğretmenlerinin, 67'sinin (%37.6) 3 saat ve 68'inin (%38.2) haftada 4 saat beden eğitimi dersinin olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 3: Beden eğitimi öğretmenlerinin medeni duruma göre karşılaşılan problemler

	OKUL YÖNETİMİ İLE KARŞILAŞILAN SORUNLAR					
	Medeni Durum	N	\bar{X}	S	T	P
Okul idaresinden yeterli destek alıyor musunuz?	Evli	123	4.02	1.00	0.34	0.73
	Bekar	50	3.96	0.95		
Okulunuzdaki yöneticilerin sayı olarak yetersizliği çalışmalarınıza engel oluyor mu?	Evli	123	2.09	1.17	-0.66	0.51
	Bekar	50	2.22	1.20		
Okul idaresi beden eğitimi dersine ve spor müsabakalarına ilgi gösteriyor mu?	Evli	123	4.20	0.95	-1.20	0.23
	Bekar	50	4.38	0.78		
Okul idaresi egzersiz planı ve diğer yıl içindeki çalışmalarınıza onay veriyor mu?	Evli	123	4.48	0.78	0.30	0.76
	Bekar	50	4.44	0.76		
Okul idaresinin aşırı başarı beklentisi çalışmalarınızı olumsuz etkiliyor mu?	Evli	123	1.88	1.02	-1.07	0.29
	Bekar	50	2.06	1.00		
Okul idaresi yıl içinde yapılan takım çalışması, törenler ve bayram etkinliklerinde beden eğitimi öğretmenlerine çok yükleniyor mu?	Evli	123	2.44	1.34	-0.55	0.58
	Bekar	50	2.56	1.21		
Okul yönetiminiz çalışmalarınızdan dolayı hiç ödüllendirdi mi?	Evli	123	3.30	1.43	-1.47	0.14
	Bekar	50	3.64	1.24		
Okul yöneticileri beden eğitimi dersinin önem ve gerekliliğine inanıyorlar mı?	Evli	123	4.11	1.03	-1.48	0.14
	Bekar	50	4.36	0.88		
Yöneticiler haftalık ders dağıtım çizelgelerini hazırlarken sizin görüşlerinizi dikkate alıyor mu?	Evli	123	3.76	1.28	-0.11	0.91
	Bekar	50	3.78	1.13		
Öğretmenler kurulunda herhangi bir karar alınırken sizin görüşlerinizden yararlanıyorlar mı?	Evli	123	4.04	1.00	0.00	1.00
	Bekar	50	4.04	0.97		

Göktaş, Z. & Özmaden, M. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Human Sciences* [Online]. (9)2, 1321-1336.

Tablo 3 devamı

Müdürün kişisel sorunlarınızı çözmede yardımcı olmaması sizi etkiliyor mu?	Evli	123	2.33	1.37	-1.27	0.21
	Bekar	50	2.62	1.29		
Okul yöneticileri bazı öğrencilerin notlarını arttırmanız için istekte bulunuyorlar mı?	Evli	123	2.07	1.06	-0.70	0.49
	Bekar	50	2.20	1.16		
OKUL VE FİZİKİ ŞARTLARLA İLGİLİ PROBLEMLER						
Isıtma aydınlatma gibi fiziksel koşullar yeterli seviyede mi?	Evli	123	3.17	1.37	-0.85	0.40
	Bekar	50	3.36	1.26		
Branş dışı derslere girmek aktif çalışmalarınızı etkiliyor mu?	Evli	123	2.05	1.12	-0.80	0.43
	Bekar	50	2.20	1.18		
Yeterli sayıda spor malzemesi bulabiliyor musunuz?	Evli	123	3.75	0.95	0.94	0.35
	Bekar	50	3.60	0.93		
Beden eğitimi dersleri için gerekli spor tesislerini bulabiliyor musunuz?	Evli	123	2.98	1.47	-1.00	0.32
	Bekar	50	3.22	1.27		
Okulunuzun içinde bulunduğu çevrenin spora karşı ilgisini yeterli buluyor musunuz?	Evli	123	3.13	1.08	0.69	0.49
	Bekar	50	3.00	1.21		
Çalışmalarınızda okuldan ve çevreden maddi destek alıyor musunuz?	Evli	123	3.12	1.28	-0.45	0.66
	Bekar	50	3.22	1.36		
Sekreterlik vb. hizmetlerin verilmemesi sizi etkiler mi?	Evli	123	2.79	1.28	-0.34	0.74
	Bekar	50	2.86	1.21		
Okulda öğretimle ilgisi olmayan işler yapmak sizi etkiler mi?	Evli	123	2.89	1.39	-0.62	0.53
	Bekar	50	3.04	1.40		
ALDIKLARI EĞİTİM YÖNÜNDEN KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER						
Çalışmalarınızda kendinizi yeterli buluyor musunuz?	Evli	123	4.48	0.67	2.25	0.03*
	Bekar	50	4.22	0.74		
Mesleğin gerektirdiği özellikler ile kişilik özellikleriniz çatışma yaratıyor mu?	Evli	123	1.84	1.05	-1.25	0.21
	Bekar	50	2.06	1.10		
Okulda aldığınız eğitim ile okul müfredat programını uygulamakta eksiklik hissediyor musunuz?	Evli	123	2.55	1.17	0.37	0.71
	Bekar	50	2.48	1.15		
ÖĞRENCİ VE AİLESİ İLE KARŞILAŞILAN PROBLEMLER						
Ailelerin spora karşı ilgisizliği yetenekli öğrencilerle ilgilenmenize engel oluyor mu?	Evli	123	3.11	1.30	0.39	0.69
	Bekar	50	3.02	1.27		
Ailelerin sporun insan sağlığına yararlarını önemsememesi öğrencileri spordan uzaklaştırıyor mu?	Evli	123	3.33	1.17	0.33	0.75
	Bekar	50	3.26	1.26		
Ana babaların saldırgan ve eleştirel tavırları sizi etkiler mi?	Evli	123	2.86	1.17	-1.43	0.16
	Bekar	50	3.14	1.14		
Kız öğrencilerin spor yapmalarına aile ve çevre olumsuz bakıyor mu?	Evli	123	2.64	1.04	0.46	0.65
	Bekar	50	2.56	1.13		
Öğrencilerin beden eğitimi dersine yaklaşımları olumlu mu?	Evli	123	4.28	0.78	0.93	0.35
	Bekar	50	4.16	0.65		
Öğrencilerle ilişkileriniz düzenlemekte sıkıntı çekiyor musunuz?	Evli	123	1.65	0.97	-0.81	0.42
	Bekar	50	1.78	0.91		
Öğrencilerin yapmaktan çekindiği egzersizler oluyor mu?	Evli	123	2.63	0.73	-0.28	0.78
	Bekar	50	2.66	0.75		
STRESE NEDEN OLAN PROBLEMLER						
	Medeni Durum	N	\bar{X}	S	T	P
Öğrencilerin kötü davranışlarından etkileniyor musunuz?	Evli	123	2.41	1.12	-0.60	0.55
	Bekar	50	2.52	1.16		
Öğrencilerin verileri anlayamaması ve öğrenememesi sizi etkiliyor mu?	Evli	123	3.13	1.30	-0.67	0.50
	Bekar	50	3.28	1.39		
Mesleksi gelişme olanaklarının bulunmaması sizi etkiler mi?	Evli	123	3.65	1.29	-0.50	0.62
	Bekar	50	3.76	1.36		
Mesleksi ilerlemede yeterliliğin değil politik görüş, sosyal ilişkiler vb. zelliklerin dikkate alınması sizi etkiler mi?	Evli	123	3.39	1.58	2.00	0.05*
	Bekar	50	2.86	1.59		
İşe başlarken karşılaşılan haksızlıklar sizi etkiler mi?	Evli	123	3.65	1.28	0.33	0.74
	Bekar	50	3.58	1.25		
Müdür, müfettiş, ana baba vb. kişilerin işinize karışmalarından etkilenir misiniz?	Evli	123	2.98	1.38	0.19	0.85
	Bekar	50	2.94	1.27		
Müfettişlerin övmekten çok eleştiriyor olması sizi etkiliyor mu?	Evli	123	2.42	1.36	0.10	0.92
	Bekar	50	2.40	1.16		
Öğretmenler arasındaki yarışma sizi etkiler mi?	Evli	123	2.36	1.29	-1.10	0.27
	Bekar	50	2.60	1.37		
Meslekteki kazancınız yeterli oluyor mu?	Evli	123	3.15	1.35	-2.16	0.03*
	Bekar	50	3.62	1.21		
Meslekteki kazancınızın yetersizliği sizi etkiliyor mu?	Evli	123	2.44	1.34	0.72	0.47
	Bekar	50	2.28	1.26		
Meslekte gösterdiğiniz performansla kazandığınız arasındaki ilişki orantılı mı?	Evli	123	2.80	1.49	-1.94	0.05*
	Bekar	50	3.28	1.39		

p<0,05/* Hiçbir zaman (1,00-1,79), Nadiren (1,80-2,59), Bazen (2,60-3,39), Genellikle (3,40-4,19), Her zaman (4,20-5,00).

Yapılan t testinden elde edilen bulgulara göre; medeni duruma dayalı farklılıklar Tablo 3'te görülmektedir. Bu sonuçlara göre; Aldıkları eğitim yönünden karşılaştıkları sorunlar ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($t=2.25;P=0,03<0,05$). Ortalamalara bakıldığında da, evli beden eğitimi öğretmenlerinin çalışmalarında kendilerini yeterli bulmamakta ve aldıkları eğitim yönünden karşılaştıkları sorunlar ile daha fazla karşılaşmakta olduklarını belirtmişlerdir ($X_E=4.48>X_B=4.22$).

Strese neden olan sorunlar ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($t=2.00;P=0.05=0.05$) Ortalamalara bakıldığında, evli beden eğitimi öğretmenlerinin mesleksel ilerlemede yeterliliğin değil politik görüş, sosyal ilişkiler vb. özelliklerin dikkate alınmasından etkilenmemekte ve evli beden eğitimi öğretmenleri strese neden olan sorunlar ile daha fazla karşılaşmakta olduklarını ifade etmişlerdir ($X_E=3.39>X_B=2.86$). Stresle ilgili diğer bir sorun ise; ($t=-2.16;P=0.03<0.05$) ortalamalara bakıldığında, bekâr beden eğitimi öğretmenlerinin meslekteki kazançlarını yeterli bulunmamakta ve bekâr beden eğitimi öğretmenlerinin strese neden olan sorunlar ile daha fazla karşılaşmakta oldukları sonucuna ulaşılmıştır ($X_E=3.15<X_B=3.62$). Başka bir anlamlılık derecesinin ($t=-1.94;P=0.05=0.05$) ortalamalarına bakıldığında, bekâr beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte gösterdikleri performans ile kazançları arasındaki ilişki orantısız bulunmuş ve bekâr beden eğitimi öğretmenleri strese neden olan sorunlar ile daha fazla karşılaşmakta olduklarını ifade etmişlerdir ($X_E=2.80<X_B=3.28$).

Tablo 4'te Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, okul yönetimi ile karşılaştıkları sorunlar arasında “Okul idaresi yıl içinde yapılan takım çalışması, törenler ve bayram etkinliklerinde beden eğitimi öğretmenlerine çok yükleniyor” faktörüne, beden eğitimi öğretmenlerinin “16-20 yıl” çalışanlar \bar{x} :2.95 (Nadiren) genel ortalama ile ilk sırada cevap vermişlerdir. “Okul yönetimi çalışmalarından dolayı sizi ödüllendirdi mi” faktörüne ise, yine “16-20 yıl” çalışan beden eğitimi öğretmenleri \bar{x} :3.90 genel ortalama ile genellikle ödüllendirildiklerini belirtmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenleri “Beden eğitimi dersleri için gerekli spor tesislerini (salon) bulabiliyor musunuz?” faktörüne buluyorum cevabını en yüksek ortalama ile (\bar{x} :3.46) “6-10 yıl” çalışmış olan gruptur. “Ailelerinin spora karşı ilgisizliği yetenekli öğrencilerle ilgilenmenize engel oluyor mu” faktörüne, çalışma yılı dağılımına göre “21 yaş ve üzeri” çalışma yılı olan beden eğitimi öğretmenleri (\bar{x} :3.88) genellikle cevabını vermiştir. “Anne-Babaların eleştirel ve saldırgan tavırları sizi etkiler mi?” faktörüne genellikle (\bar{x} :3.61) etkilediğini söyleyen beden eğitimi öğretmenlerinin çalışma yılı “21 yaş ve üzeri”dir. “Öğrencilerin yapmaktan çekindiği egzersizler oluyor mu?” faktörüne bakıldığında en düşük ortalamayı “6-10 yıl” çalışma yılı olan beden eğitimi öğretmenleri verirken (\bar{x} :2.48), en yüksek oranı “21 yaş ve üzeri” çalışma yılı olan beden eğitimi öğretmenleri vermiştir (\bar{x} :3.88).

Göktaş, Z. & Özmeden, M. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Human Sciences* [Online]. (9)2, 1321-1336.

Tablo 4: Beden eğitimi öğretmenlerinin çalışma yıllarına göre karşılaşılan problemler

OKUL YÖNETİMİ İLE KARŞILAŞILAN SORUNLAR		Yıl	N	\bar{X}	Deviation	F	Sig
Okul idaresi yıl içinde yapılan takım çalışması, törenler ve bayram etkinliklerinde beden eğitimi öğretmenlerine çok yükleniyor mu?	0-5	22	2.59	1.29	3.08	.018	
	6-10	56	2.00	1.25			
	11-15	62	2.51	1.22			
	16-20	20	2.95	1.35			
	21 ve Üstü	18	2.83	1.29			
	Toplam	178	2.44	1.29			
Okul yönetiminiz, çalışmalarınızdan dolayı sizi hiç ödüllendirdi mi?	0-5	22	3.18	1.33	4.23	.003	
	6-10	56	3.53	1.40			
	11-15	62	3.50	1.25			
	16-20	20	3.90	1.20			
	21 ve Üstü	18	2.27	1.56			
	Toplam	178	3.39	1.38			
OKUL VE FİZİKİ ŞARTLARLA İLGİLİ PROBLEMLER							
Beden eğitimi dersleri için gerekli spor tesislerini (salon) bulabiliyor musunuz?	0-5	22	2.81	1.25	2.50	.044	
	6-10	56	3.46	1.46			
	11-15	62	2.96	1.33			
	16-20	20	2.90	1.29			
	21 ve Üstü	18	2.38	1.64			
	Toplam	178	3.03	1.41			
ÖĞRENCİ VE AİLESİ İLE KARŞILAŞILAN PROBLEMLER							
Ailelerinin spora karşı ilgisizliği yetenekli öğrencilerle ilgilenmenize engel oluyor mu?	0-5	22	3.09	1.10	2.80	.027	
	6-10	56	2.91	1.35			
	11-15	62	3.00	1.29			
	16-20	20	2.90	1.48			
	21 ve Üstü	18	3.88	1.07			
	Toplam	178	3.06	1.31			
Ana babaların eleştirel ve saldırgan tavırları sizi etkiler mi?	0-5	22	3.31	.893	3.39	.011	
	6-10	56	2.87	1.32			
	11-15	62	2.70	1.09			
	16-20	20	2.55	.944			
	21 ve Üstü	18	3.61	1.14			
	Toplam	178	2.91	1.17			
Öğrencilerin yapmaktan çekindiği egzersizler oluyor mu?	0-5	22	2.90	.683	2.86	.025	
	6-10	56	2.48	.786			
	11-15	62	2.59	.585			
	16-20	20	2.50	.688			
	21 ve Üstü	18	3.00	.907			
	Toplam	178	2.62	.726			
STRESE NEDEN OLAN PROBLEMLER							
Öğrencilerin kötü davranışlarından etkileniyor musunuz?	Yıl	N	\bar{X}	Deviation	3.89	.005	
	0-5	22	2.59	.959			
	6-10	56	2.12	1.16			
	11-15	62	2.32	1.02			
	16-20	20	2.75	1.16			
	21 ve Üstü	18	3.16	1.09			
Toplam	178	2.42	1.11				
Mesleksi ilerlemede yeterliliğin değil, politik görüş. sosyal ilişkiler vb. özelliklerin dikkate alınması sizi etkiler mi?	0-5	22	3.59	1.40	2.71	.032	
	6-10	56	2.85	1.60			
	11-15	62	3.19	1.60			
	16-20	20	3.10	1.80			
	21 ve Üstü	18	4.16	1.24			
	Toplam	178	3.22	1.60			
İşe başlarken karşılaşılan haksızlıklar sizi etkiler mi?	0-5	22	4.36	.492	5.12	.001	
	6-10	56	3.28	1.44			
	11-15	62	3.53	1.25			
	16-20	20	3.25	1.29			
	21 ve Üstü	18	4.33	.840			
	Toplam	178	3.60	1.28			
Meslekteki kazancınız yeterli oluyor mu?	0-5	22	3.59	1.18	5.64	.000	
	6-10	56	3.57	1.17			
	11-15	62	3.19	1.32			
	16-20	20	3.50	1.19			
	21 ve Üstü	18	2.05	1.34			
	Toplam	178	3.28	1.31			
Meslekteki kazancınızın yetersizliği sizi etkiliyor mu?	0-5	22	2.04	.950	4.45	.002	
	6-10	56	2.21	1.33			
	11-15	62	2.38	1.24			
	16-20	20	2.10	1.11			
	21 ve Üstü	18	3.50	1.50			
	Toplam	178	2.37	1.30			
Meslekte gösterdiğiniz performansla kazancınız arasındaki ilişki orantılı mı?	0-5	22	3.27	1.27	5.42	.000	
	6-10	56	3.25	1.44			
	11-15	62	2.83	1.52			
	16-20	20	3.00	1.29			
	21 ve Üstü	18	1.55	1.04			
	Toplam	178	2.91	1.47			

Hiçbir zaman (1.00-1.79), Nadiren (1.80-2.59), Bazen (2.60-3.39), Genellikle (3.40-4.19), Her zaman (4.20-5.00).

Strese neden olan problemlerle bakıldığında, beden eğitimi öğretmenleri “Öğrencilerin kötü davranışlarından etkileniyor musunuz?” faktörüne “21 yaş ve üzeri” çalışma yılı olan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmuştur (\bar{x} :3.88). “Mesleksel ilerlemede yeterliliğin değil, politik görüş, sosyal ilişkiler vb. özelliklerin dikkate alınması sizi etkiler mi?” faktörüne “21 yaş ve üzeri” çalışma yılı olan beden eğitimi öğretmenleri yaş grupları arasında en yüksek genel ortalama ile (\bar{x} :4.16) etkilediğini belirtmiştir. “İşe başlarken karşılaşılan haksızlıklar sizi etkiler mi?” faktöründen, genel ortalama olarak en çok etkilenen çalışma yılı grubu “0-5 yıl” çalışan beden eğitimi öğretmenleri olmuştur (\bar{x} :4.36). “Meslekteki kazancınızın yeterli oluyor mu?” faktöründen, genel ortalama olarak en çok etkilenen çalışma yılı grubu “0-5 yıl” çalışan beden eğitimi öğretmenleri olmuştur (\bar{x} :3.59). “Meslekteki kazancınızın yetersizliği sizi etkiliyor mu?” faktöründen, genel ortalama olarak en çok etkilenen çalışma yılı grubu “0-5 yıl” çalışan beden eğitimi öğretmenleri olmuştur (\bar{x} :3.50). “Meslekte gösterdiğiniz performansla kazancınız arasındaki ilişki orantılı mı?” faktöründen, genel ortalama olarak en çok etkilenen çalışma yılı grubu “0-5 yıl” çalışma yılı olan beden eğitimi öğretmenleri olmuştur (\bar{x} :3.27).

Tartışma

Bu araştırmada, beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunlar; okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, okul ve fiziki şartlarla karşılaşılan sorunlar, aldıkları eğitim yönünden karşılaşılan sorunlar, öğrenci ve ailesi ile karşılaşılan sorunlar ve strese neden olan sorunlar medeni durumu ve çalışma yıllarına göre incelenmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; Anket çalışmasına katılan beden eğitimi öğretmenlerinin, 67'sinin (%37.6) 3 saat ve 68'inin (%38.2) haftada 4 saat beden eğitimi dersinin olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Aras'ın “ilköğretim okullarındaki beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar” isimli çalışmasında ilköğretim okullarında uygulanan beden eğitimi ders saatinin yeterli olup olmadığı sorusuna, öğretmenlerin %97,1'i, ders saatlerinin yetersiz olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir (Aras, 2000).

Okul yönetimiyle karşılaşılan sorunlar, okul ve fiziki şartlarla ilgili sorunlar ve öğrenci ve ailesiyle karşılaşılan sorunlar ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Aydoğan'a (2006) göre; evli beden eğitimi öğretmenlerinin bekârlara nazaran daha düzenli bir yaşama sahip olmaları sebebiyle iş ve yaşam doyumu daha yüksek düzeyde olmasının sorunları daha sağlıklı bir şekilde çözümlediklerini göstermiş, bekâr beden eğitimi öğretmenlerinin sorunlarla daha fazla karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aldıkları eğitim yönünden karşılaştıkları sorunlar ve strese neden olan sorunlar ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Aydoğan'ın (2006) yapmış olduğu araştırmaya göre ise; aldıkları eğitim yönünden karşılaştıkları sorunlar ve strese neden olan sorunlar ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bu araştırma sonuçları yapmış olduğumuz araştırmanın sonuçlarını desteklemediği, zıtlık içinde olduğunu göstermektedir. Yaşar'ın (2008); “medeni durum ile stresle başa çıkma tarzlarına” ilişkin araştırmasında, bekâr öğretmenler kaçınma yoluna evli öğretmenlerden daha fazla başvurmuşlardır. Bu araştırma sonuçları yapmış olduğumuz araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin çalışma yıllarına göre, okul yönetimi ile karşılaşılan sorunlar, okul ve fiziki şartlarla ilgili problemler, öğrenci ve ailesi ile karşılaşılan problemler, strese neden olan problemlerin maddelerinde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Bunlar arasında “İşe başlarken karşılaşılan haksızlıklar sizi etkiler mi?” faktörü ilk sırada yer almaktadır. Bunu sırası ile “Okul yönetiminiz çalışmalarınızdan dolayı sizi hiç ödüllendirdi mi?”, “Meslekte kazancınız yeterli oluyor mu”, “Mesleksi ilerlemede yeterliliğin değil, politik görüş, sosyal ilişkiler vb. özelliklerin dikkate alınması sizi etkiler mi?” ve “Beden eğitimi dersleri için gerekli spor tesisi bulabiliyor musunuz?” faktörleri takip etmiştir.

Çumralıgil'in 1995 yılında “Seçilmiş bazı illerdeki ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi öğretiminin yapısı ve sorunları” çalışmasında öğretmenler “spor tesisleri, araç ve gereçler yetersiz” sorusuna ilişkin %78'i katılıyorum, %16'sı kısmen katılıyorum, %6'sı ise katılmıyorum diye görüş bildirirken, okullarda spor tesislerinin kısmen yetersiz olduğu söylemektedir (Çumralıgil, 1995). Aydoğa'na göre beden eğitimi öğretmenlerinin en fazla sorun yaşadığı alan okul ve fiziki şartlar olarak ortaya çıkmıştır (Aydoğan, 2006). Vurgun ve ark. aktardığına göre Fejgin ve ark. (2005) tarafından yapılan çalışmada, fiziksel koşulların beden eğitimi öğretmenleri açısından oldukça önem taşıdığı ve tükenmişlik düzeyini de etkilediğini belirtmişlerdir. (Vurgun, Dorak, Çetinkalp, 2006).

Beden eğitimi dersinin işlenmesi için gerekli tesis yeterliliği ile ilgili, Topkaya'nın 1995 yılında “ortaöğretimde beden eğitimi ve spor müfredatı sorunları ve yeni yaklaşımlar” çalışmasında, ortaöğretimde beden eğitimi ve spor sorunlarının sanıldığı kadar araç, gereç, malzeme ve tesis eksikliğine bağlı olmadığı, temeldeki sorunun, öğretim programından kaynaklanan ve eğitim sistemi yapısına değin uzanan bir yapılaşma eksikliğine bağlı olduğu ifade edilmektedir (Topkaya, 1995). Göktaş'ın (2007) yılında Balıkesir ilindeki beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumunu ve bazı değişkenlerle olan ilişkisi çalışmasında beden eğitimi öğretmenleri araç gereç yeterliliğinde kararsız kalarak memnun olmadıklarını belirtmişlerdir (Göktaş, 2007). Baykoçak'ın (2002) yılında “beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları ve tükenmişlik düzeyleri (Bursa ili uygulaması)”

çalışmasında, okul idaresi ile ilgili problemlere bakıldığında beden eğitimi öğretmenlerinin %34,2'sinin bazen idareden yeterli desteği aldıklarını, %7,7'sinin destek almadıklarını belirttikleri, %46,2'sinin okuldaki yöneticilerin yetersizliğinin çalışmalarına engel olmadığını, %17,7'sinin çok nadir ve %16,9'unun bazen engel olduğunu belirttikleri görülmektedir. Çalgı'nın (2003) yılında "Niğde ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin mevcut durumlarının değerlendirilmesi ve meslek sorunlarının tespiti" çalışmasında, beden eğitimi öğretmenlerinin %36'sı okul yönetiminin beden eğitimi derslerine ve sportif faaliyetlere yeterince önem vermediğini düşünürken, %58,7'si bu konuda olumlu görüş belirtmiştir. Pepe'nin Konya ilinde yapmış olduğu araştırmada, beden eğitimi öğretmenlerinin çalışma yıllarına göre, tükenmişlik alt boyutlarından, duygusal tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkilere bakıldığında bayanlarda, "1 ve 5" yıl arası % 75'i düşük, "6 ve 10" yıl arası % 66,7'si yüksek iken, erkekler de ise "1 ve 5" yıl arası %100'ü, düşük, "6 ve 10" yıl arası %52,1'i düşük ve "11 ve 15" yıl arası çalışmış olan beden eğitimi öğretmenlerinin %70'i düşük duygusal tükenmişliğe sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Pepe, 2008). Yaşar'ın araştırma sonuçlarına göre; Stresle başa çıkmada kıdem yılları 11-15 yıl aralığında olan beden eğitimi öğretmenleri sosyal destek arama davranışına daha çok başvurmuşlardır (Yaşar, 2008).

Sonuç olarak; beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ile medeni durum ve çalışma yıllarına göre karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p < 0.05$). Benzeri çalışmaların, farklı illerde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yapılmasının önemli olacağı düşünülmektedir.

Ülke genelinde genel sorun olarak göze çarpan araç-gereç ve malzeme eksiklikleri üzerine beden eğitimi öğretmenlerini destekleyici faaliyetlerde bulunmakla ilgili bakanlıkların üzerine eğilmesi gerektiği hassas konuların başında gelmektedir. Geleceğimiz olarak düşünülen gençliğin ilköğretim ve orta öğretim dönemlerinde spora özendirilmesi sağlanmalı ve bu alanda çalışmalar yapılması temel ihtiyaçlar içerisinde görülen bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Çağdaş toplumlarda gerek genel eğitim sistemi, gerekse toplum hayatının diğer kesimlerinde beden eğitimi ve spor faaliyetleri, bireylerin fiziksel, zihinsel, sosyal ve moral gelişimlerinde önemli katkılar sağlar.

Beden eğitimi, eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Beden eğitimi dersleri bireyin, toplumun ve beden eğitimi öğretmenlerinin beklentileri ve meslekteki sorunlarının çözümü doğrultusunda gerçekleştirildiği takdirde beden eğitimi öğretmenlerinin verimi artacaktır.

Kaynaklar

Abel, M.H., Sewell, A.J. (1999). Stress and burnout in rural and urban secondary school teachers. *The Journal of Educational Research*, May/June, 92 (5), 287-293.

- Göktaş, Z. & Özmaden, M. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Human Sciences* [Online]. (9)2, 1321-1336.
- Adams, E. (2001). A proposed causal model of vocational teacher stress. *Journal of Vocational Education and Training*, 53 (2), 223-246.
- Al-mohannadi, A., Capel, S. (2007). "Stres in Physical Education Teachers in Qatar", *Social Psychology of Education*, 10(1), 55-75.
- Aras, A.E. (2000). *İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Eskişehir.
- Aydoğan H. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslekte Karşılaştıkları Sorunlar (Trabzon İli Uygulaması)*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Balyan, M. (2003). *Beden Eğitimi Derslerinde Başarı Notu Değerlendirilmesi Üzerine Bir Yaklaşım*, Ege Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İzmir.
- Blix, G.B., Cruise, R.J., Mitchell, B.M., Blix, G.G. (1994). Occupational stress among university teachers. *Educational Research*, 36, 57-169.
- Borg, M., Riding, R., Falzon, J. (1991). Stress in teaching: A study of occupational stress and its determinants, job satisfaction and career commitment among primary schoolteachers. *Educational Psychology*, 11, 59-75.
- Brown, M., Ralph, S. (2002). Teacher stress and school improvement. *Improving Schools*, 5 (2), 55-65.
- Cooper, C.L., Kelly, M. (1993). Occupational stress in headteachers: A national UK study. *British Journal of Educational Psychology*, 63, 130-43.
- Çumralıgil, B. (1995). *Seçilmiş Bazı İllerdeki Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Öğretiminin Yapısı ve Sorunları*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Dick, R.V., Wagner, U. (2001). Stress and strain in teaching: A structural equation approach. *British Journal of Educational Psychology*, 71, 243-259.
- Göktaş, Z. (2007). Balıkesir ilindeki beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumu ve bazı değişkenlerle olan ilişkisinin incelenmesi, Niğde Üniversitesi *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, (1) 1.
- Gümüşeli, A. İ. (1996). *İstanbul İli İlköğretim Okulları Müdürlerinin Öğretim Liderliği Davranışları*, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hart, P.M., Wearing, A.J., Conn, M. (1995). Conventional wisdom is a poor predictor of the relationship between discipline policy, student misbehaviour and teacher stress. *British Journal of Educational Psychology*, 65, 27-48.
- Jones, F., Fletcher, B.C. (1999). Occupational stress. In D. Messer & K. Jones (eds) *Psychology in social care*. London: Jessica Kingsley.
- Kyriacou, C. (1989). The nature and prevalence of teacher stress. In M. Cole & S. Walker (eds) *Teaching and stress*. Milton Keynes: Open University Press.

- Göktaş, Z. & Özmaden, M. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Human Sciences* [Online]. (9)2, 1321-1336.
- Kyriacou, C. (1987). Teacher stress and burnout: An international review. *Educational Research*, 29, 146-152.
- Kyriacou, C., Sutcliffe, J. (1987a). A model of teacher stress. *Educational Studies*, 4, 1-6.
- Kyriacou, C., Sutcliffe, J. (1987b). Teacher stress and satisfaction. *Educational Research*, 21 (2),
- Mohammed, M.A. (2000). Teacher stress. Unpublished dissertation Physical Education College in Cairo.
- Murad, S. (1997). Stress for teachers. Education College Magazine, No 29, Al Zagazig University, Al Zagazig, Egypt.
- Öztürk, D. (1991). Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Zorluklar ve Çözüm Yolları, 1. *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu* (19-21 Aralık 1991 İzmir), Ankara: Milli Eğitim Basımevi 1992, 69-72.
- Pepe, H. (2008). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi (Konya İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Konya.
- Proctor, J. (1994). Occupational stress among Grampian primary teachers. *Education in the North*, New Series, 2, 46-54.
- Punch, K.J., Tuettemann, E. (1991). Stressful factors and the likelihood of psychological distress among classroom teachers. *Educational Research*, 33 (1), 65-69.
- Selye, H. (1946). General adaptation syndrome and diseases of adaptation. *Journal of Clinical Endocrinology*, 6.
- Topkaya, İ. (1995). *Ortaöğretimde Beden Eğitimi ve Spor Müfredatı Sorunları ve Yeni Yaklaşımlar*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul.
- Tuettemann, E., Punch, K.F. (1990). Stress levels among secondary school teachers. *Educational Review*, 42 (1), 25-29.
- Vurgun N, Dorak F, Çetinkalp Z. (2006). Devlet ve Özel Okullarda Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşam Doyumları ve Tükenmişlik Düzeylerinin Belirlenmesi, 9. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Muğla.
- Yaşar, G. (2008). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okulla İlgili Sorunları ve Stresle Başa Çıkma Tarzlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Adana.
- Yetim AA, Göktaş Z. (2004). Öğretmenin Mesleki ve Kişisel Nitelikleri, *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, (12)2: 541-550.
- Yetim AA. (2005). *Sosyoloji ve Spor*, Morpa Kültür Yayınları Ltd. Şt, Ankara.
- Yıldırım Y, Kırımoğlu H, Temiz A. (2010). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi (Hatay İl Örneği), *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 2010, 12 (1), 29-35.

Göktaş, Z. & Özmaden, M. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Human Sciences* [Online]. (9)2, 1321-1336.

Wilson, V, Hall, J. (2002). Running twice as fast? A review of the research literature on teachers' stress. *Scottish Educational Review*, 34 (2), 175-187.

[Extended English abstract](#)

The investment on human is vital for the future of the society. Qualified teachers play an important role for the formation of the society in which the individuals are developed well in all aspects and can internalize etiquette and moral principles (Yıldırım, Kırırnoğlu and Temiz, 2010).

Human is the cornerstone of the education. From this point of view, the individual should be directed in accordance with the needs of the society, to be enabled to gain necessary knowledge and skills in order to lead his life (Balyan, 2003).

A teacher should be the one who can evaluate the conditions very well in order to respond the rapidly changing needs of the society and the education institutions, should always work to reach to perfect point, should be flexible while being creative on this way, and shouldn't have obsessive ideologies that will harm the societies' general principles. Creativity is probably one of the most important features of a modern teacher. Thus, training the students having different mental and personal properties and from different socio-cultural environments, and encouraging and supporting these students on education process depend upon the teacher's creativity. Teacher's sincerity, enthusiasm, joy and his sensitivity to the students are very important. (Yetim and Göktaş, 2004). However, teachers encounter many difficulties which cause stress and problems during education process.

Stress is the field which several resarchers are interested including education. Most of the studies proved that teaching is a stressful field (Kyriacou ve Sutcliffe, 1987a,b, 1987 a,b). Stress is an area from of interest among researchers and practitioners in many fields including teaching. Much of the research on causes of stress for teachers has focused on teachers in general; only a few studies have focused on physical education teachers. According to the studies, several causes of stress were inspected such as the ones related with the human, the profession of teaching and the environment of the teachers.

The purpose of this study is to determine the problems faced by the physical education teachers according to certain variables, such as problems with school administration, problems with school and physical conditions, problems encountered in terms of their education and problems with students and parents and to identify the issues that cause stress. The study group is consisted of 178 physical education and sport teachers in the province of Balıkesir. The study data were obtained through a questionnaire.

In this study at first related studies were searched. 'Problem Scanning' questionnaire which was developed by Aydın (2006) was used as a data gathering tool. The questionnaire consists of 50 questions in order to find out the problems of physical education and sport teachers whie they are carrying out their duties.

Data gathering tool used in the research consists of 6 parts. The first part contains 9 demographic questions. The second part is about the problems caused by the school administration. The third part is about the school and the physical conditions, the fourth part is about the problems of the students caused by the education, the fifth part is about the student and the family, and the sixth part is about the problems causing stress. Likert type 5 grade scale was prepared. The following choices were given and wanted the respondents to choose the most suitable choice for each behaviour. 1- never 2- seldom 3- sometimes 4- usually 5- always. In order to evaluate the data accurately the five grade scale was divided into equal parts on thr ratio of 0.80. (5-1=4;

Göktaş, Z. & Özmeden, M. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte karşılaştıkları sorunların bazı değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Human Sciences* [Online]. (9)2, 1321-1336.

4/5=0.80). Thus, effect level intervals of the behaviours are as follow; Always(4.20- 5.00), Usually(3.40- 4.19), Sometimes (2.60-3.39), Seldom(1.80-2.59), Never(1.00-1.79)

A significant statistical relationship was found between the marital status and the problems of physical education teachers encountered in their professions within the years.($p < 0.05$). If the similar studies are carried out on physical education and sport teachers in different provinces, it is thought to have gather important data.

For the inadequacy of necessary tools and equipments as a general problem of the country, the related ministries who are responsible for the support of physical education and sport teachers should think over the problem. The young generations who are thought to be our future should be encouraged doing sport beginning from elementary and secondary school periods and this issue should thought to be the problem among the general needs. In modern societies, physical education and sport activities both in general education system and in the other parts of the society make great contributions to the physical, mental, social and moral developments of the individual.